

HASTA DÜŞMESİNİN ÖNLENMESİ PROSEDÜRÜ

DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
HB.PR.03	01.01.2024	0	-	Sayfa:1/4

1. AMAÇ: Düşme riski olan hastalar tespit edilip, düşmelerin önlenmesine yönelik gereklitedbirlerin alınarak hasta güvenliğinin sağlanmasıdır.

2. KAPSAM: Bu prosedür Tıp Merkezi tüm birimlerini kapsar.

3. KISALTMALAR

4. TANIMLAR

Düşme: Bir kişinin istemeden, amaçsızca oturur -yatar-ayakta durur halden, zeminde bulunma durumuna geçişi olarak tarif edilir. Düşme, şiddetli vurma ya da maksatlı hareketlerin dışında ani, kontrol edilemeyen, istemsiz bir şekilde vücudun bir yerden başka bir yere ya da diğer nesnelere doğru hareket etmesidir.

Tanıksız Düşme: Hasta ve çalışanın yerde bulunması ve hasta ve çalışanın nasıl orada olduğunun ne hasta ve çalışanın ne de herhangi biri tarafından bilmemesidir. Düşmenin birçok risk faktörü bulunmaktadır. Temelde 2 kategoriye ayrılmaktadır.

5. SORUMLULAR: Çalışan personelin tamamı

6. FAALİYET AKIŞI

Dışsal Faktörler (extrinsic) Fiziksel çevreden kaynaklanan faktörler.

İçsel Faktörler (intrinsic) Kişinin fizyolojik durumundan kaynaklanan faktörler.

Sağlık hizmeti verenler arasında etkin iletişimin sağlanamamasından kaynaklanan düşme nedenleri Mesai, vardiya, nöbet değişimlerinde çalışanların çalışanlara düşme riski olan hasta hakkında bilgilendirmede yaşanan eksiklikler ve hasta refakatçi değişimlerinde refakatçi bilgilendirme eksiklikleri de düşmelere sebep olmaktadır.

Fiziksel Çevreden Kaynaklanan Faktörler

Çevre (ıslak, kaygan zemin, dağınık oda, yetersiz aydınlatma, yetersiz parmaklık desteği, tekrenkli renk tasarımı, serbest ip ya da kablolar.)

- Ayakkabının olmaması ya da uygunsuz olması
- Arızalı ekipmanlar
- Alçak tuvalet veya tuvalet yükselticinin olmaması
- Yatakların yüksek pozisyonda olması
- Yatak ya da sandalyelerin tekerleklerinin bozuk olması
- Kısıtlamalar (yan trabzanların yüksek pozisyonda olması da dahil)
- Güvensiz ekipman (sabit olmayan serum askısı)
- İlaçlara karşı bireysel reaksiyonlar

Düşme Riskini Artıran İç Kaynaklı Nedenler

Hastanın durumuna bağlı nedenler aşağıdaki gibi sıralanmaktadır;

- Daha önce düşme öyküsü olan (en önemli risk faktörüdür.)
- Yaş (65 yaş üstü)
- Genel durum bozukluğu
- Yardımcı cihaz kullanımı
- İlaç kullanımı
- Hastanın Düşme Riskini arttıran hastalıklar

HASTA DÜŞMESİNİN ÖNLENMESİ PROSEDÜRÜ

DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
HB.PR.03	01.01.2024	0	-	Sayfa:2/4

- Serebrovasküler hastalıklar
- Kardiak aritmi
- Geçici iskemik atak
- Kriz
- Senkop
- Stroke (İNME)
- Parkinson
- Delirium
- Demans
- Depression
- Muskuloskeletal durumlar (ör: myopathy and deformiteler)
- Mobilite bozuklukları
- Eski kırıklar
- Ortostatik hipotansiyon(postural hipotansiyon)
- İnkontinens
- İşitme- görme bozuklukları
- Denge/ hareket / kuvvet problemleri
- Baş dönmesi/ vertigo
- Dehidratasyon
- Osteoporoz (patolojik kalça fraktür ve düşmeye bağlı oluşabilecek kalça fraktürü)

Hastanın Kullandığı İlaçlara Bağlı Düşme riskini arttıran Nedenler

- Diuretikler
- Laxatifler
- Polypharmacy (multiple medications)
- Analjezikler
- Serotonin geri alım inhibitörleri
- Trisiklik antidepresanlar
- Nöroleptik ajanlar
- Benzodiyazepinler
- Antikonvülzanlar
- Digoksin
- Diğer sedatif ve hipnotik ilaçlar
- Antiaritmikler

Cerrahi Hastalarında Olası Düşme Nedenleri

- Ameliyat öncesinde yapılan ilaçlar
- Duyu algı kapasitesinde yaşanan problemler
- Ameliyat anksiyetesine bağlı olarak yaşanan dikkat eksikliği
- Hasta yatağının, sedyenin, ameliyat masasının yüksek olması veya aynı düzeyde olmaması transferler sırasında düşmeye neden olabilir.
- Ayrıca Yabancı hastane ortamı, vücut aktivitelerinde değişimler, kas kuvvetinin azalması gibi fiziksel ve mental yetersizlikler veya tedavi süreci düşme riskini arttırmaktadır.

Hasta Düşmelerinin Önlenmesi

Hastalarda Klinik Duruma Göre Düşme Riski Değerlendirme Yapılması ve Tekrarlanması Gereken Durumlar

- Post-Op Dönem
- Hasta düşmesi (Düşme sonrasında)

HASTA DÜŞMESİNİN ÖNLENMESİ PROSEDÜRÜ

DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
HB.PR.03	01.01.2024	0	-	Sayfa:3/4

- Hastanede düşme riski bulunan (pre-op) yatan hastalar, belirlenir.
- Durum değişikliği (Risk faktörleri kapsamındaki durum değişikliklerinde: Fizyolojik, fonksiyonel ya da bilimsel)

Hasta Düşme Risklerinin Değerlendirilmesinde Kullanılan Ölçekler

- Yetişkinler için İtaki Düşme Riski Ölçeği
- Çocuklar için 0-16 yaş grubu için Harizmi Düşme Riski Ölçeği

İtaki Düşme Riski Ölçeğinde

Toplam puan 5' in altında ise **Düşük Risk** kabul edilir. Düşük risk grubuna giren hastalarda temel güvenlik önlemleri alınır. Toplam puan altında ise **Düşük Risk** kabul edilir. Düşük risk grubuna giren hastalarda temel güvenlik önlemleri alınır. Toplam puan 5 ve 5 in üstünde **Yüksek Risk** olarak değerlendirilir. Yüksek risk gruplarında ise temel güvenlik önlemleri ve risk durumuna göre gerekli tüm önlemler alınır. **Dört yapraklı yonca figürü** kullanılır.

Harizmi Düşme Riski Ölçeğinde

Toplam puan 15 puan ve üstünde olan hastalar yüksek riskli kabul edilmeli ve bu hastalara **Dört Yapraklı Yonca sembolü** kullanılmalıdır. "Harizmi Formu" kullanılır. Hastalarda klinik durumuna göre düşme riski değerlendirme yapılması ve tekrarlanması gereken durumlarda ölçek tekrarlanır.

Temel Güvenlik Önlemleri (Risksiz Grup)

- Varsa, doktor direktifi doğrultusunda refakatçi uygulaması gerçekleştirilir.
- Hasta yardım istemesi konusunda bilgilendirilir.
- Düşme risk ölçekleri ile hasta düzenli olarak takip edilir.

Orta ve Yüksek Düşme Riskli Grup İçin Güvenlik Önlemleri

- Varsa, doktor direktifi doğrultusunda refakatçi uygulaması gerçekleştirilir. Refakatçi konuyla ilgili olarak bilgilendirilir.
- Hasta yardım istemesi konusunda bilgilendirilir.
- Hasta ameliyathane transferini tekerlekli sandalye veya sedye ile yapılması sağlanır.
- Uzun süre yatak istirahati sonrası, **sedasyon** gerektiren uygulama sonrası, ameliyat sonrası, ilk defa ayağa kalkıyorsa, doktor direktifi ile gerekli olduğu düşünülen durumlarda çalışanlar hastalara **mutlaka eşlik** eder.

Gerçekleşen Düşme Olaylarına Yönelik İzlem Süreçleri

Alınan tüm tedbirlere rağmen düşme olayı gerçekleşmiş ise "Düşme Olayı Bildirim Formu" ile kalite birimine olay bildirimini yapılmalıdır. Kalite birimi düşme olayı ile ilgili DÖF başlatarak gerekli faaliyeti başlatır. Hasta Güvenliği komitesine sunarak gerekli kök neden analizleri yapılır. Aylık ve yıllık düşme oranları takip edilerek analizler yapılır.

7. İLGİLİ DOKÜMANLAR

HASTA DÜŞMESİNİN ÖNLENMESİ PROSEDÜRÜ

DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
HB.PR.03	01.01.2024	0	-	Sayfa:4/4

--

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Kalite Yönetim Birimi	Kurum Müdürü	Başhekim